

מסורת הש"ס

(א) נדרים פג. לעיל יט.
(ב) שמואל ח. לעיל טו. ב"ק.
אל: נדרים י. תענית כו.
[כריתות כו.] (א) ג'ל כרית
פירוש גדול הדור,
(ד) [מסכתא פ"ג.] (ה) [גס
ע"ש.] (ו) ש"ך לע"ב. (ז) כ"א
דבעל. (ח) ג'ל ע"ה. (ט) ג'ל
דקאמר הם. ר"ש ממנו.

נוסחת הריב"ן

(א) היכא דנדרה בניזוי:
(ב) למירות: [ג] מתקיים:

הנהגות הב"ח

(א) נמי וזכירה אסורה
ר' שמעון אמר אם וכו'
שמהן מותרות שמע
מיהו בעל מיגו גיין מר
וזוה"ל: (ב) רש"י ד"ה
תייתי נמי עולת: (ג) ר"ה
והא דמי דמי ע"כ
דמיעקר עקר: ליה
לנזירות מייתי:

הנהגות מהר"ב

גרשבורג

[א] תוס' ד"ה הא מני וכו'
והכי איתא בפ"ק נדרים
דף י' מן פ"ק עד י'
נמחק. וז"ל בפ"ק בתרא
נדרים דף פג כ"ל ע"ש
דמשי הש"ס שם כהניס'
על קוואל חמרת לעולם אין
קרנן לאי מירות וטעמא
עוף דמיית משום דטעמא
עוף דא על הספק ופי'
המפרשים שם כיון דקול
כולי הא דעל הספק נמי
באה חמרת נמי לאי מירות
חזי כ"ל כוונת תוס' כאן
אמאי לא מייתי נמי עולת
העוף אם לריכה כפרה
ויתרלו משום דטעמא עוף
מזני דבאה על הספק ופי'
לעיל ד' יט ע"ה תוס'
ד"ה אמר רב חסדאי פירוש
ג"כ להדיא הכי ע"כ לזון
האזנה מפורס: [ב] ד"ה מר
זוטרא וכו' דמיא להדיא
היא מותרת והמרתה
אסורה ופשיטא כ"ל:
[ג] בא"ד וקשה טעמא להאי
פירושא חדא דדמי בר חמא
לא פשיט ליה. י"ב ע'
א"מ: [ד] בא"ד לא איתא
הדחיה שפיר
פירושא דהסברה הפוכה.
י"ב ע"ל להאי פירושא מר
זוטרא דמי דנמעיקרא
מתפסין ופי' ג'ל מן דמי
וכי' לזנות דל"ה לומר
במעיקרא אלא צנינא והוא
דחא אפסא ע"ל א"מ:
[ה] בא"ד אלא אמרין ואני
במעיקרא כמו שאתה.
מלת שאמרה נמחק. וי"ב
שבתה: [ו] בא"ד אלא
הכי על כשבר זכאי שלמים
מחו וע"כ. מלת וע"כ
נמחק. וי"ב ע"י:
[ז] בא"ד הש"ס מפרש
בכמה פנים הענין אך
נשאלה למלתא. מלת
למלתא נמחק. וי"ב
לתלמוד: [ח] בא"ד ופי'
שאתם טועה לימא. מלת
לימא נמחק. וי"ב ע"י
אחרי שם כשבר קדוש
כ"ל: [ט] בא"ד קדוש
שפיר לא בעלה ופי' צנינא
לאחפוס א"כ. מן מית
ואי עד א"כ נמחק וי"ב
דאי בעינן לאחפוס א"כ:
כ"ל א"מ.

מי שאמר פרק רביעי נזיר

כב.

עין משפט
נר מצוה

יד א מ"י פ"ג מהל'
נדרים הל' טו סמג
לזון רמז טור ש"ע י"ד
סי' רלד סעיף נא:

תורה אור השלם

1. וְעִשָּׂה הַבְּדֵחַ אַחֲדִי
לְחֻטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה
וּכְפָר עֲלֵיו מֵאֶשֶׁר חָטָא
עַל הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת
רִאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
במדבר ו א

הנהגות התוספות

1. ג'ל נדרקין לעיל.
2. כאן הוא סה"ד ומה"ד
ר"ש אמר אם אמרה כי'
כ"ל. 3. ג'ל אם אמרה לא
תכוננמי כו'. 4. ג'ל אפילו
כי אמרה ואני כו'. 5. מית
ליה נמחק. 6. ג'ל היכא
דמיתא בשר זכאי שלמים
אמר שמוקד. 7. ג'ל
אמר וריקה. 8. ג'ל דאי
צנינא אחפוס.

מוסף רש"י

וכפר עליו. צנינא מהי,
מאשר חטא על הגופש.
משמע שטעם נפש אדם
[ב"ק צא.] ובי באיזו נפש
חטא זה. מי הרג שנקל
חוטא [תענית יא.] אלא
מפני שציער עצמו מן
היין. שאין מזה לער
עלמו. כדאמרין [הוריות:]
צניק אי אכלי הא ענאמ
מי פני לכו [תענית יא].

פ' הרא"ש

דחטאת העוף באה על
הספק ת"ש דתניא בהדיא
האשה שדרה בניזוי וכו'
היא מותרת וחברתה
אסורה אלאמ בעל מיגו
גיין. ועפ"י שהוכחנו
מהך ברייתא דלעיל
דיוון שאינה מביאה
עולת העוף דמיעקר עקר
הך ברייתא פליגי עליה.
וג"ל דאפשר ליישב דלא
פליגי דאפי' דמיגו גיין
אינה מביאה עולת העוף
דכתיב והזיר והביא אימת
אבל זו שהופר נזרה
אפי' שטמאת תחילה
אינה צריכה להביא. ר"ש
אומר אם אמרה הריני
כמותך שתיקה מותרת.
דיכון שאמרה זה הלשון
דעתה אם יחבטל נזרה
שגם שלה יהא בטל

הבי גרסי' ואי ס"ד מיגו גיין תייתי עולת העוף. וה"ה דאשם
נמי איבעי לה לאחויי אלא נקט עולת העוף משום דחטאת
העוף ועולת העוף צמד קרל כתיבי: **הא** מני ר"א הקפ"ר בר רבי
היא. פירוש לעולם מיעקר עקר ולכן אינה מביאה עולת העוף
וחטאת העוף מיימא משום דחטאת

על הספק והכי איתא [א] בפ"ק
נדרים (דף י.) והשתא מסקין דבעל
מיעקר עקר וקשה מאי שגא הכא
מייתי כולה מילתא דר' אלעזר הקפ"ר
ולעיל לא מייתי לה דקאמר לעולם
מיעקר עקר וכיון דלריכה כפרה הוה
[וכו'] ע"כ נראה דגרסינ' הכי וכיון
דלא לריכה כפרה הוה ליה כחטאת
שמו צעליה והכי פירוש לעולם
[מיעקר] עקר ומ"מ כיון שהקדישה
לא נפקא לחולין וכי היפר לה הוה לה
כחטאת שמו צעליה אי נמי לגרסת
הספרים נמי יחא דלעיל לא עבדינן
מכל וכל כר' אלעזר דאין קרב אבל
הכא דקרב מייתי שפיר מילתא דרבי
אלעזר דהוי כותיה מכל וכל:
הא שמע דתניא בהדיא היא
מותרת וחברתה אסורה אלאמ דבעל
מיגו גיין. וקאמ קשה דלעיל פשיט

דמביאה חטאת ולא עולה דמיעקר עקר ועמה מהדר למיפשט דבעל מיגו גיין אין זה שיטת הש"ס וי"ל דהיא לא אוקימנא ליה כר' אלעזר
הקפ"ר וכן רבנן ומייתי ליה דפלוגמא דתנאי היא דר"ש אמר אם אמרה הריני כמותך שמהן מותרות דמשמע הריני כמותך לכל דרכין
ולכשמותא אהיה גם אני מותרת ותימה כיון שקצלה נזירות וכל עליה איך תהיה מותרת בהמרת חזירתה כיון דמיגו גיין הא אין נזירות
לחלוקין ואילו אמר הריני נזיר הוה נזיר שלשים יום דאין נזירות פחות מל' יום דתנן בפ"ק קמא (לעיל ה.) ואומר ר"י
דהכי איתא בתוספתא (פ"ג) ולא תכוננמי להיות אלא כמותך שמהן מותרות אם אמרה לה משום דמשמע ליה לר"ש דהכי קאמר לה אם סופך
שמהיה מותרת לא יחול עלי נזירות כל עיקר ור"ש לא בא לפלוגי על מלתא אלא להוסיף עליה וגם ת"ק מודה ליה ואומר מהר"ק:
י"ע דלר"ש אפי' ואני ר' אבי' לא נלד מפרשין למילתא לא אמרה צפי' לא [תכוננמי] אלא להיות [כמותך] וזהא פליגי רבנן ור"ש:
והא וזוטרא בריה דרב מרי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי ע"י בבשר זכאי שלמים מהו כי מתפס אינש במעיקרא
מתפסין או לא. נדרים (דף יא:) משמע ליה דמיבעי ליה לרמי בר חמא אחר שזרקו הדמים ואמר ככר זה עלי כשבר זכאי שלמים
ובשר שלמים קודם זריקה אסור באכילה ואחר זריקה מותר באכילה ומיבעי ליה כי אמר ככר זה עלי כשבר זכאי שלמים אם דעת
הנזיר לומר כמו שהיה בשר זכאי שלמים מעיקרא קודם זריקה והככר אסור או שמא דעתו כשבר שלמים השתא אחר זריקה דשוי וגם הככר
יהיה מותר ובשמעתין יש מפרשים דמר זוטרא צריה דרז מרי צעי למידיה הפשיטותא שפשט הש"ס מנזרייתא דתניא להדיא היא מותרת
וחזירתה אסורה ופשיט [א] דנימא מיגו גיין והשתא מר זוטרא דמי לעולם מיעקר עקר כדאסיקנא מההיא דמביאה חטאת העוף ואינה
מביאה עולת העוף וחזירתה לאסורה היינו משום דמעיקרא מיתפס כלומר מיתפסה נפשה להיות כמותה עד שלא יפר לה בעלה שהיא
אסורה וצאחות אסור דעתה הנזיר ולעמוד אפי' יפר לה בעלה ודעתה הנזיר למפרע נפשה דרמי בר חמא מצעלי ליה הכי אי אמרין
במעיקרא מתפסין [ב] וקשה טעמא להאי פירושא חדא דרמי בר חמא לא פשיט ל' דמעיקרא קמתפסין ועוד דהתם צבעי דרמי בר חמא
הזריקה אינה מתרת הבשר אלא מזריקה ואין ולא למפרע והתם ודאי אי אמר כמעיקרא מתפסין אסור אבל גבי הפרה דבעל אי מיעקר
עקער אפי' אם אמרת כמעיקרא מתפסין חזירתה היה לה להיות מותרת שהרי הנזיר כאלו לא חל מעולם ועוד דמאי שגא מממני דקמני
כי הותר הראשון הותרו נמי כולם משום דהכס עוקר הנזיר מעיקרו [והכל] צעין למימר אפי' אם הבעל עקר הנזיר מעיקרו חזירתה
אסורה [וה] מניין ליישב דדוחק ולומר כי ההכס אינו מתיר אלא צפתא וחרטה [ומשה] ליה לנדר טעות מעיקרא והלכך כשהתיר הראשון הוי
כאלו לא היה הנזיר לא מעולם כלל הלכך הותרו כולם אבל הבעל מיפר לאשתו צלל חרטה ופתח מגזירת הכתוב הלכך אפי' אי מיעקר
עקער לענין אי חשיב כאלו נשאר עליה נדר קת וחזירתה אסורה ודוחק וע"כ דהשתא מר זוטרא צעי למימר אפי' אי בעל מיעקר עקער
מיתפס חזירתה ולעיל קאמר הש"ס בפשיטותא למאי נפקא מינה נפקא מינה לאשה שנדרה צנינא ושעתה חזירתה אסורה ואפי' אי אמרת מעיקר קא
עק"ר [א] (איהי) נמי אישתראי נמצא מר זוטרא סותר ההיא סוגיא וע"כ דתבר הכי כי דמי מי דמי הם כיון דאמר הרי עלי כשבר זכאי שלמים
וכו' [ד] לא איתא הדחיה שפיר להאי פירושא דהסברה הפוכה ויש ליישב ולומר דר"ל ומי דמי וכולה מילתיה דמר זוטרא היא ולשון נזיר
משונה הוא כלומר אפי' [דהתם] הצעיה אינה פשוטה הכל ודאי יש לנו לומר בפשיטות דמעיקרא קמתפסין (דמי) ודוחק ועוד מה
לנו להביא הצעיה דרמי בר חמא [דל] מהכא הצעיה יש לנו לומר דמעיקרא קמתפסין כדמפרש ואולי ויש ליישב דדוחק דמשום הכי
הביא הצעיה להודיענו הסברה דמעיקרא קמתפסין דאי [לא] שומעין צעלמא הא סברא לא נאמר לה הכא דמעיקרא קמתפסין
וע"כ דלישנא דתניא בהדיא [משמע] הפשיטות קיימא דתניא לעיל (דף כה.) נמי תניא בהדיא וקא' ולכן נראה להר"ם לפרש דמר זוטרא
לא דמי הפשיטות אלא קיימא דבעל מיגו גיין וקאמר היינו דרמי בר חמא כלומר תפשוט מהך צרייתא צעי דרמי בר חמא דכי היכי
לדמר' דחזירתה אסורה כי אמרה ואני אלאמא דמעיקרא מתפסין אפי' דמי חזרתה יודעת שזאת האשה יכולה לנא לדי היתר ע"י שיפר
בעלה אלא אמרי' ואני כמעיקרא כמו [ה] שאמרה אסורה עכשיו אהיה גם אני ה"נ נימא כשאמר ככר זה כשבר זכאי שלמים דבעי למימר
כקודם זריקה אך קשה דמי דמי דודאי גבי אשה אמרי' דדעתה אמעיקרא משום דבשעת אסור חזירתה נדרה ואמרה ואני אבל דרמי בר חמא
הנזיר נזיר בשעת היתר אחר זריקה דמים ואמאי נימא דדעתיה אמעיקרא וז"ל דסוגיא [דהכל] ס"ל דצעיה דרמי בר חמא נמי איירי כה"ג
דקאמר הרי ככר זה כשבר זכאי שלמים קודם זריקה ובהכי פליגי סוגיא דין אסוגיא נדרים ההם דקאמר הרי עלי כשבר זכאי שלמים
לאחר זריקה דמים. (הגה"ה) דאיכא למימר דלאחר זריקה דמים דהתם בגמרא אינה מלישנא דרמי בר חמא דרמי בר חמא לא אמר
יותר אלא הרי עלי כשבר זכאי שלמים מהו [ו] וע"כ מפרש הש"ס לאחר זריקה שמתפסין אחר זריקה ויכול להיות דלפני זריקה שאלה
וכן סובר סוגיא דהכל וכן מפרש בצעיה דלומן קונה צצבה כל דמפרש לה הש"ס צפ' המקבל (צ"מ קי.) לענין עובר כל תלין וצפרק
הגזל מנא (צ"ק צט.) צע"ה וכן בפ"ב דצ"ק (דף יט.) דיש שניו לזירות הש"ס דמפרש בכמה פנים הצעיה אך נשאלה [א] למלתא צצית המדרש
צעת קדמונים (הגה"ה) ודחי הש"ס דלא תפשוט הא מהך צרייתא דלא דמי דהתם כיון דאמר הרי עלי כשבר זכאי שלמים אפי' דלאחר
שזרקו הדמים מצי אכיל ליה צחוק מיקדש קדיש כלומר אחי יש קדושה בצבר לענין דאסור לאכול חוץ לירושלים וה"ה דמיא למימר דאית
בה קדושה לענין טומאת הגוף דאסור לאכול בשר שלמים בטומאת הגוף וכן חוץ לזמן וחדא מנייהו נקט כלומר התם איכא למימר אם
צמעיקרא מתפסין בקודם זריקה או לאחר זריקה לפי שהלזם טועה [ה] לימא אחרי שיש בצבר קדושה גם אחר זריקה לענין חוץ שייך
לאחפוס ציה ולכן איכא לספוקי אם דעתו אמעיקרא או אחר' אבל הכא זאת האשה שאמרה ואני יש לנו לומר דודאי ר"ל דדעתה אמעיקרא
ליתפס וליאסר בקודם שיפר לה בעלה דאי ס"ד צנינא מתפסין הא הפר לה בעלה פ"י צנינא אחר ההפרה אחר שזנעטן והלך לו האיסור
ע"כ י"ל דמעיקרא קמתפסין בקודם שהיפר לה בעלה [ו] ואי [צנינא] לאחפוס"ה א"כ אין כאן איסור כלל וצמא מיעי להתפסין אחר
ההפרה אבל צלמים טועה להתפסין גם אחר זריקה לפי שיש קדושה גם בצבר אחר זריקה לענין חוץ וכמה מילי דפרישית: